

Драгомир Георгиев / Dragomir Georgiev

**ЗАПАСЕН МАЙОР ЛУКА БОБЕВ ДОРОСИЕВ –
ЕДИН ЖИВОТ В ИМЕТО НА БЪЛГАРИЯ**

**Reserve Major Luka Bobev Dorosiev – a Life in
the Name of Bulgaria**

Abstract: One of the main tasks facing the restored Bulgarian state after the Liberation is to build a strong and capable army. It must be the main guarantor for the realization of the Bulgarian national ideal – the liberation of the enslaved brothers in Thrace and Macedonia and the accession of these lands to the Kingdom of Bulgaria. At the beginning of the 20th century, our country took part in three wars, during which thousands of Bulgarian officers showed their courage and sacrifice. The names of some of them, such as Generals Georgi and Vladimir Vazovi, Stefan Toshev, Nikola Zhekov, Kliment Boyadzhiev and others are well known to the contemporaries. At the same time, there was another group of officers who also appeared on the battlefields and then in public life after leaving the army, but they are almost unknown today. In this paper, the biography of one of these “forgotten officers” is presented. His name is Reserve Major Luka Bobev Dorosiev. The present study will present the main moments of his military biography and public activities after he joined the army.

Keywords: Luka Bobev Dorosiev, reserve officer, wars for national unification, public activity.

Една от основните задачи, които стоят пред възстановената българска държава след Освобождението, е да бъде изградена силна и боеспособна армия. Тя трябва да бъде основен гарант за реализирането на българския национален идеал – освобождаването на поробените братя в Тракия и Македония и присъединяването на тези земи към Царство България. В началото на ХХ в. страната ни взема участие в три войни, по време на които със своята храброст и жертвоготовност се проявяват хиляди български офицери. Имената на някои от тях като генералите Георги и Владимир Вазови, Стефан Тошев, Никола Жеков, Климент Бояджиев и други са добре познати на съвременниците. В същото време, една друга група от офицери, които също се проявяват на бойното поле, са почти непознати в наши дни¹. В настоящата разработка ще бъде представена биографията на един от тези „забравени офицери“. Неговото име е запасен майор **Лука Бобев Доросиев**. Той е роден на 2 март 1892 г. в гр. Копривщица. Взема участие в Балканската и Междусъюзническата войни

(1912–1913 г.). В началото на Балканската война е с чин офицерски кандидат и служи на длъжност взводен командир в 3-и артилерийски полк. По това време получава два войнишки ордена за храброст². На 1 януари 1913 г. при Булаир е произведен в първи офицерски чин подпоручик.

През 1914 г. е преведен в София и зачислен на служба в конната артилерия³. На 2 август 1915 г. е произведен в чин поручик. Взема участие в Първата световна война (1915–1918 г.). По това време служи в 1-ва конна дивизия, 5-а конна бригада, конно артилерийско отделение на длъжностите взводен командир и командир на батарея. През 1917 г. е награден с орден „Св. Александър“ V степен с мечове. През 1918 г. получава и военен орден „За храброст“ IV степен, 1 клас⁴. По решение на орденския съвет за отличие е повишен в чин капитан.

След края на войната е назначен за командир на батарея в 4-и артилерийски полк⁵. Освен това е определен за редактор в различни печатни военни издания. Пише статии и разкази във вестниците „Народна отбрана“ и „Военни известия“⁶. Автор е и на статия в сп. „Морски преглед“⁷. По това време става член на Военния съюз и се занимава с укриване на оръжие в София и околните села.

Уволнен е от армията на 16 ноември 1921 г.⁸ В края на ноември същата година заминава за Берлин, където се записва да учи държавни и правни науки. Заради липса на средства и факта, че не владее немски език, през втората половина на 1922 г. той се завръща в България. С него в страната се прибира и неговата годеница, която се казва София Димитрова Стоянова и е дъщеря на Димитър Иванов Стоянов – един от синовете на видния провадийски търговец и щедър дарител Бакал Иван Стоянов⁹.

Младата двойка се установява да живее в Провадия. На 4 ноември 1922 г. Лука Доросиев и София Димитрова Стоянова сключват брак. След сватбата младият копривщенец се записва да учи право в Софийския университет. По това време той става член на съюза на запасните офицери в Провадия¹⁰. Според изследователят Петко Близнаков запасен капитан Лука Доросиев е най-активният организатор на преврата от 9 юни 1923 г. в Провадия¹¹. В следващите редове ще бъдат цитирани показанията на самия Лука Доросиев пред Народния съд за неговото участие в тези събития: „...При събитията на 9 юни 1923 год. ме свариха в Провадия. Два дена властта си остана в ръцете на Земеделския съюз, след което от Варна пристигнаха войски – една рота моряци под командата на капитан Христо Скутунов и една рота пехота с поручик Ковачев, сега запасен генерал. Имаше и батарея, командувана от поручик Аршинков, сега комендант на укрепения пункт в гр. Варна. Капитан Скутунов от балкона на околийското управление прочете манифеста на новата власт. След няколко дни войската си замина...“¹². През есента на същата година той е избран за провадийски делегат на Петия редовен конгрес на Съюза на запасните офицери¹³.

Доросиев завършва специалност право в Юридическия факултет на Софийския университет през учебната 1923/1924 г. (юнска изпитна сесия на

1924 г.)¹⁴. През юли 1924 г. заедно със съпругата си се установява да живее в гр. Варна. По това време постъпва на стаж при известния варненски адвокат Венедикт Попов. На 31 декември 1924 г. завършва стажа си и води първото си дело като адвокат. Остава да работи като помощник в кантората на Венедикт Попов, който по това време е председател на Демократическия съговор в морската столица. Младият юрист също се записва за член на тази партия¹⁵. На 24 януари 1926 г. се състои общото годишно събрание на съюза на запасните офицери в гр. Варна. Два дни по-късно ръководството на организацията се поема от ново настоятелство. За негов секретар е избран запасен капитан Лука Доросиев¹⁶. По предложение на министъра на железниците, пощите и телеграфите Кимон Георгиев, с когото се познават още от армията, той е назначен за представител на държавата в Българското търговско параходно дружество¹⁷.

Доросиев взема участие в работата на VIII редовен конгрес на Съюза на запасните офицери, бидейки избран за член на комисията по пълномощията. Конгресът се провежда в периода 5–8 септември 1926 г. в гр. Сливен. В края на конгреса той е избран за член на Върховният съюзеи съвет от Варненски окръг¹⁸. В началото на 1927 г. Лука Доросиев е назначен за член на Варненската общинска тричленна комисия. Остава на този пост в продължение на 28 дни¹⁹.

В периода 10–12 юли 1927 г. в гр. Видин се провежда IX редовен конгрес на Съюза на запасните офицери. Лука Доросиев отново взема активно участие в работата на този конгрес, бидейки избран за член на комисията за изработване на резолюциите на конгреса по бъдещата дейност и насоки на съюза като делегат от Варненски окръг²⁰. На 11 юли 1927 г. той изнася следната реч пред делегатите на конгреса: „...*В бъдещата си дейност нашият съюз трябва да има една голяма цел – да запази офицера такъв, какъвто беше, когато излезе от казармата, готов на жертви пред олтаря на Отечеството, готов винаги да даде своята дан безвъзмездно за служба на своя народ.*

Еднофронтовството, крайните елементи представляват опасност, заради нас. Тази опасност не е така страшна, защото сред нашата младеж има един подем на националния дух, в резултат на който ще се яви една генерация здрава и силна, която ще бъде отърсена от недъзите на миналото. Там е и нашата надежда и там трябва да насочим нашите погледи.

Ние не можем да заповядваме г-да, но ние можем да указваме влияние в положителен смисъл, ние можем да представляваме едно силно обществено мнение, защото се ползваме с една завидна репутация във всички кръгове на българското общество. Прочие аз правя апел към всички г. делегати за повече дейност, за повече работа в дружествата...“²¹.

В края на конгреса той отново е избран за член на Върховният съюзеи съвет от Варненски окръг²². Вечерта на 22 декември 1927 г. кметът на Варна Никола Попов свиква във фойето на новия градски театър представители на всички културни и родолюбиви организации и началници на учреждения за обмяна на идеи за подпомагане на бедните деца в града. Лука Доросиев присъства на тази среща като представител на дружеството на запасните офицери

в морската ни столица. По този повод той прави следното изказване: „...Дължа да заявя, че инициативата заслужава не само похвала, но трябва да бъде и в нашите души, защото тази инициатива е навременна и това начинание високо благородно и хуманно. Мерките трябва да бъдат взети така, че помощта да бъде веднага почувствана от тези деца. Д-вото на зап. офицери предвижда издръжката на 10 деца и занаят д-вото в своя бюджет ще има специално перо за тази цел. Безспорно, ние тук сме единодушни по този въпрос, ето защо аз предлагам да не го отлагаме за друго събрание. Фактът, че тук се явяват всички поканени, показва до каква степен тази инициатива се посреща с радост. Защото едва ли е малко събрание в града тази година в което се влага такъв интерес, както за този комитет. Ние сме длъжни да откъснем от своя залък, за да помогнем на тия деца, които не са виновни за своята зла съдба. Тази инициатива трябва да осъществим в 2–3 дни. От 75 организации, какво представлява за всяка организация, ако се нагърби с издръжката минимум на 5 деца. Ако всяка организация още тук определи колко деца приема, за да издръжва, въпроса ще се улесни, а ония организации, които смятат, че трябва да попитат своите н-ва, трябва да ги свикат веднага и разрешат за себе си въпроса и съобщят своя ангажимент, било на кмета или на комитета...“²³.

По случай настъпването на новата 1928 г. Л. Доросиев изпраща поздрав от свое име и от името на съюзните клонове във Варненски окръг до централното управление на Съюза на запасните офицери в София²⁴. В периода 9–12 септември 1928 г се провежда X редовен конгрес на съюза на запасните офицери в гр. Велико Търново. Л. Доросиев участва в работата на този конгрес, бидейки избран в състава на комисията по резолюциите. Освен това е избран за член на Върховният съюзен съвет²⁵.

По случай коледните и новогодишните празници около настъпването на новата 1929 г. от свое име и от името на съюзните членове във Варненски окръг Лука Доросиев изпраща поздрав до председателя на Централното управление на съюза генерал Владимир Вазов²⁶. На 27 януари 1929 г. варненското дружество на запасните офицери провежда своето общо годишно събрание. За секретар на родолюбивата организация е избран запасен капитан Л. Доросиев. Централното управление в София утвърждава този избор на свое заседание, което се провежда на 3 април същата година²⁷.

На 29 август 1929 г. във Варна се състои първото заседание, на което се конструира новото управително тяло на Българския народен морски сговор. Според неговите решения Лука Доросиев е избран за съветник²⁸. На 9 юли 1930 г. във Варна се конструира новото управително тяло на Българския народен морски сговор. Според неговите решения той е избран за първи ръководител на водния спорт²⁹.

Лука Доросиев е варненски представител на XII редовен конгрес на Съюза на запасните офицери. Той се провежда през ноември 1930 г. в Пловдив. На 25 ноември 1930 г. Лука Доросиев е избран за член на бюджетната комисия към централното управление на съюза³⁰.

От 25 до 27 октомври 1931 г. в гр. Русе се провежда XIII редовен конгрес на Съюза на запасните офицери. Л. Доросиев е избран за член на комисията по резолюциите на конгреса³¹.

На 9 ноември 1931 г. във Варна се конструира новото управително тяло на Българския народен морски сговор. Според взетите решения Доросиев отново е избран за първи ръководител на водния спорт³².

През пролетта на 1932 г. противоречията в Демократическия сговор се засилват и партията се разцепва. Лука Доросиев остава член на партията на проф. Александър Цанков. Малко по-късно той е избран за член на нейното бюро във Варна³³. На 27, 28 и 29 май 1932 г. Л. Доросиев участва в работата на Върховния съюзен съвет на Българския народен морски сговор в София като представител на Варненски окръг³⁴. В периода 22–25 октомври 1932 г. в гр. Кюстендил се провежда XIV редовен конгрес на Съюза на запасните офицери. Л. Доросиев е избран за член на комисията по резолюциите³⁵. След провеждането на гласуването в края на конгреса той получава 130 гласа, в резултат на което е избран за запасен член на Централното управление на съюза³⁶.

В периода 27–29 август 1933 г. във Варна се провежда X събор на Българския народен морски сговор. Лука Доросиев взема дейно участие в неговата работа и вземането на решения³⁷.

В периода 1931–1933 г. Лука Доросиев е председател на ръководното тяло на футболния клуб „Владислав“ (Варна). През този период в клуба са привлечени редица млади състезатели, сред които изпъкват имената на вратарят Жечо Петков и нападателите Стефан Боранов и Георги Радев от Провадия³⁸.

От 29 до 31 октомври 1933 г. в гр. Горна Джумая (дн. Благоевград) се провежда XV редовен конгрес на Съюза на запасните офицери. Л. Доросиев отново е избран за член на комисията по резолюциите³⁹.

След 19 май 1934 г. Доросиев се отдава на своята адвокатска частна практика, като води главно граждански дела. През октомври 1934 г. във Варна се организира група на политическия кръг „Звено“. Лука Доросиев става неин член по покана на запасен подполковник Жечко Иванов⁴⁰.

На 12 януари 1935 г. се провежда общото извънредно събрание на акционерите на Българското параходно дружество. В неговия край се пристъпва към избора на членове за новия управителен съвет. Сред избраните попада и Лука Доросиев⁴¹.

В периода 7–10 ноември 1936 г. в гр. Стара Загора се провежда XVIII редовен конгрес на Съюза на запасните офицери. Запасен капитан Лука Доросиев е предложен за представител на Варненски окръг във Висшия съюзен съвет на Съюза на запасните офицери⁴².

През пролетта на 1939 г. е мобилизиран на турската граница в състава на 2-ри конен артилерийски полк⁴³. По това време е произведен в чин майор.

В края на 1939 г. Лука Доросиев вече е председател на дружеството на запасните офицери във Варна. В това си качество той изпраща поздравителна

телеграма до председателят на съюза и централното управление в София по случай настъпването на новата 1940 г.⁴⁴

В края на 30-те и началото на 40-те години на ХХ в. Доросиев получава и разпространява сред свои познати различни документи и брошури на Демократическия сговор на проф. Александър Цанков⁴⁵. По време на ХХ редовен конгрес на Съюза на запасните офицери на 20 май 1940 г. майор Лука Доросиев е представен и утвърден за член на Висшия съюзеи съвет от Шуменска област⁴⁶. В края на 1940 г. той изпраща поздравителна телеграма до председателят на съюза и централното управление в София по случай настъпването на новата 1941 г.⁴⁷

През 1941 г. Доросиев отново е мобилизиран в щаба на групата армии на Южния фронт⁴⁸.

Доросиев е варненски делегат на ХХI редовен конгрес на Съюза на запасните офицери. Конгресът се провежда в периода 24–27 май 1942 г. в гр. Битоля. В края на този форум Лука Доросиев е избран за член на Върховният съюзеи съвет от Шуменска област⁴⁹. Той е близък приятел с генерал-полковник Владимир Стойчев, генерал-лейтенант Крум Лекарски, генерал-полковник Владимир Заимов, генерал-майор Боян Урумов⁵⁰. Познава се и с Н. В. цар Борис III още от времето на Първата световна война⁵¹.

Лука Доросиев е съден от Десети върховен състав на Народния съд като част от УС на Българското търговско параходно дружество. Хората, свързани с дружеството, са обвинени, че са отдавали на германското флотско групово командване „Юз“ параходния си парк за използване в Черно и Егейско море⁵². Той е осъден на една година тъмничен затвор условно, 1 милион лева глоба и лишаване от граждански права за срок от две години⁵³. На 30 април 1945 г. е освободен от Софийския централен затвор⁵⁴. Умира през 1969 г., вероятно в гр. Варна.

Настоящата разработка няма претенцията за изчерпателност и всеобхватност на разглежданата тема. Бъдеща работа в българските архиви и архивохранилища, както и с варненския периодичен печат вероятно ще доведе до откриването на нови интересни моменти от военната и житейска биография на този малко познат български офицер и общественик. Наш дълг като изследователи е да запазим жив споменът за този достоен българин, за да служи той като пример за подражание на бъдещите поколения.

БЕЛЕЖКИ / NOTES

¹ Руменин, Р. Офицерският корпус в България 1878–1944 г. Т. 1, Т. 2, А-3. София, 1996, с. 283.

² ЦДА, ф. 1449, оп. 1, а.е. 291, л. 358.

³ Пак там.

⁴ ДВИА, ф. 1, оп. 4, а.е. 2, л. 264–265; ДВИА, ф. 40, оп. 1, а.е. 221, л. 99; ДВИА, ф. 40, оп. 1, а.е. 452, л. 310. Информация за това намираме в Заповед № 679/1917 г. по

действащата армия и Заповед № 355/1921 г. по Министерство на войната. Като основание за награждаването е посочено: „...за бойни отличия и заслуги във войната...“.

⁵ ЦДА, ф. 1449, оп. 1, а.е. 291, л. 358.

⁶ ЦДА, ф. 1449, оп. 1, а.е. 291, л. 352.

⁷ **Доросиев, Л.** „Борис” – параходът спасител. – Морски сговор, ноември 1937, бр. 9, 183–186.

⁸ ЦДА, ф. 1449, оп. 1, а.е. 291, л. 358.

⁹ Повече за него и неговото семейство виж в **Георгиев, Д.** Бакал Иван Стоянов – един живот в името на възраждането и укрепването на българщината. – В: Годишник на Историческия факултет на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, Година IV (XXXVI), 2020. Изследвания в памет на професор доктор на историческите науки Иван Стоянов. Материали от международната научна конференция „България и българите – събития, личности, идеи (XVIII–XX в.)“, проведена на 19 октомври 2019 г. Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2020, с. 293-308.

¹⁰ Основано дружество в Провадия. – Отечество, 30 август 1922, бр. 71, с. 4. Дружеството на запасните офицери в Провадия е основано на 4.VIII.1922 г.

¹¹ **Близнаков, П.** Развитие на гр. Провадия в етапа на капитализма (исторически очерк). Т. I. Варна, 1975. Ръкопис, съхраняван в ИМ – Провадия, 376–377.

¹² ЦДА, ф. 1449, оп. 1, а.е. 291, л. 358–358 (гръб).

¹³ Отечество, 6 октомври 1923, бр. 140, с. 4.

¹⁴ Списък на завършилите образованието си в университета, от основаването му (1888 год.) до края на 1928 год. – В: Годишник на Софийския университет, официален отдел (за 1927–1928). София, 1929, с. 204.

¹⁵ ЦДА, ф. 1449, оп. 1, а.е. 291, л. 377. Неговото постъпване в партията става през 1928 г.

¹⁶ Отечество, 6 февруари 1926, бр. 266, с. 3.

¹⁷ ЦДА, ф. 1449, оп. 1, а.е. 291, л. 347, 358 (гръб). Част от УС на дружеството остава до 23.IV.1943 г.

¹⁸ Отечество, 17 септември 1926, бр. 296-297, с. 1, 2, 5.

¹⁹ Варненски окръжен вестник, 14 януари 1927, бр. 36, с. 4.

²⁰ Отечество, 11 юни 1927, бр. 333, с. 3; Отечество, 23 юли 1927, бр. 338 и 339, с. 2, 4.

²¹ Отечество, 23 юли 1927, бр. 338 и 339, с. 4.

²² Отечество, 23 юли 1927, бр. 338 и 339, с. 5.

²³ Варна се грижи за своите бедни граждани. – Варненски общински вестник, декември 1927, бр. 152, 24, с. 2.

²⁴ Отечество, 28 януари 1928, бр. 364, с. 3.

²⁵ Отечество, 23 септември 1928, бр. 393, с. 2, 3.

²⁶ Отечество, 26 януари 1929, бр. 410, с. 3.

²⁷ Отечество, април 1929, бр. 420, 6 с. 3.

²⁸ Състав на новото управително тяло на Б.Н.М.С. – Морски сговор, септември 1929, бр. 7-8, с. 20.

²⁹ Организационна дейност. – Морски сговор, септември 1930, бр. 7, с. 17.

³⁰ Отечество, 6 декември 1930, бр. 493, с. 2.

³¹ Отечество, бр. 530, с. 2.

³² Из живота и дейността на Българския народен морски сговор. – Морски сговор, 7 ноември 1931, бр. 10; Българският народен морски сговор. – Морски сговор, декември 1931, бр. 10, с. 16.

³³ ЦДА, ф. 1449, оп. 1, а.е. 291, л. 358 (гръб).

³⁴ Три дни полезна работа за засилване на съюза (Сбирка на председателите на дружествата и Върховния съюзен съвет). – Отечество, 2 юни 1932, бр. 556, 1–2.

³⁵ Отечество, 3 ноември 1932, бр. 572, с. 3.

³⁶ Отечество, 11 ноември 1932, бр. 573, с. 4.

³⁷ **Арnaudов, Я.** Десетият събор. – Морски сговор, октомври 1933, бр. 8, с. 5.

³⁸ **Янев, Ст., Д. Димитров, И. Карабаджаков.** Шампионът „Владислав“ и купите на моряците. Варна, 2016, с. 53, 54.

³⁹ Отечество, ноември 1933, бр. 616, 11, с. 2.

⁴⁰ ЦДА, ф. 1449, оп. 1, а.е. 291, л. 359. Дейността ѝ замира през 1936 г.

⁴¹ Бляскавите перспективи за износ на български произведения в Близкия изток. – Варненски новини, 12 януари 1935, бр. 3799, с. 1.

⁴² XVIII редовен конгрес на съюза в гр. Ст. Загора. – Отечество, 28 ноември 1936, бр. 748, с. 11.

⁴³ ЦДА, ф. 1449, оп. 1, а.е. 291, л. 359 (гръб).

⁴⁴ Отечество, 13 януари 1940, бр. 872, с. 2.

⁴⁵ ЦДА, ф. 1449, оп. 1, а.е. 291, л. 359 (гръб).

⁴⁶ XX редовен конгрес на съюза на запасните офицери в България. – Отечество, 8 юни 1940, бр. 891, с. 4.

⁴⁷ Отечество, 18 януари 1941, бр. 920, с. 3.

⁴⁸ ЦДА, ф. 1449, оп. 1, а.е. 291, л. 359 (гръб).

⁴⁹ XXI редовен конгрес на съюза на запасните офицери в гр. Битоля. – Отечество, 20 юни 1942, бр. 957–958, с. 8.

⁵⁰ ЦДА, ф. 1449, оп. 1, а.е. 291, л. 358 (гръб).

⁵¹ ЦДА, ф. 1449, оп. 1, а.е. 291, л. 360.

⁵² **Лилков, В., Хр. Христов.** Бивши хора по класификацията на Държавна сигурност. Как БКП ликвидира елита на България. София, 2017, с. 47, 56.

⁵³ Пак там, с. 57.

⁵⁴ ЦДА, ф. 1449, оп. 1, а.е. 288, л. 46.

ЛИТЕРАТУРА / REFERENCES

Извори / Primary Sources

Близнаков, П. Развитие на гр. Провадия в етапа на капитализма (исторически очерк). Т. I. Варна, 1975. Ръкопис, съхраняван в ИМ – Провадия [Bliznakov, P. Razvitie na gr. Provadiya v etapa na kapitalizma (istoricheski ocherk). T. I. Varna, 1975. Rakopis, sahranyavan v IM – Provadiya].

Архивни източници / Archival Sources

ДВИА, ф. 1, оп. 4, а.е. 2. [DVIA, f. 1, op. 4, a.e. 2.]

ДВИА, ф. 40, оп. 1, а.е. 221. [DVIA, f. 40, op. 1, a.e. 221.]

ДВИА, ф. 40, оп. 1, а.е. 452. [DVIA, f. 40, op. 1, a.e. 452.]

ЦДА, ф. 1449, оп. 1, а.е. 288. [TsDA, f. 1449, op. 1, a.e. 288.]

ЦДА, ф. 1449, оп. 1, а.е. 291. [TsDA, f. 1449, op. 1, a.e. 291.]

Публикации в периодичния печат / Publications in Periodicals

Варненски новини / Varnenski novini:

Бляскавите перспективи за износ на български произведения в Близкия Изток. – Варненски новини, 12 януари 1935, бр. 3799 [Blyaskavite perspektivi za iznos na balgarski proizvedenia v Blizkiya Iztok. – Varnenski novini, 12 януари 1935, br. 3799].

Варненски общински вестник / Varnenski obshtinski vestnik:

Варна се грижи за своите бедни граждани. – Варненски общински вестник, декември 1927, бр. 152, 24 [Varna se grizhi za svoite bedni grazhdani. – Varnenski obshtinski vestnik, dekemvri 1927, br. 152, 24].

Варненски окръжен вестник / Varnenski okrazhen vestnik:

– 14 януари 1927, бр. 36 [14 януари 1927, br. 36].

Морски сговор / Morski sgovor:

Арнаулов, Я. Десетият събор. – Морски сговор, октомври 1933, бр. 8 [Arnaudov, Ya. Desetiyat sabor. – Morski sgovor, oktomvri 1933, br. 8].

Доросиев, Л. „Борис“ – параходът спасител. – Морски сговор, ноември 1937, бр. 9 [Dorosiev, L. „Boris“ – parahodat spasitel. – Morski sgovor, noemvri 1937, br. 9].

Из живота и дейността на Българския народен морски сговор. – Морски сговор, декември 1931, бр. 10 [Iz zhivota i deynostta na Balgarskiya naroden morski sgovor. – Morski sgovor, dekemvri 1931, br. 10].

Организационна дейност. – Морски сговор, септември 1930, бр. 7 [Organizatsionna deynost. – Morski sgovor, septemvri 1930, br. 7].

Състав на новото управително тяло на Б.Н.М.С. – Морски сговор, септември 1929, бр. 7–8 [Sastav na novoto upravitelno tyalo na B.N.M.S. – Morski sgovor, septemvri 1929, br. 7–8].

Отечество / Otechestvo:

– 6 октомври 1923, бр. 140 [6 oktomvri 1923, br. 140];

– 6 февруари 1926, бр. 266 [6 fevruari 1926, br. 266];

– 17 септември 1926, бр. 296-297 [septemvri 1926, br. 296-297, 17];

– 23 юли 1927, бр. 338 и 339 [23 yuli 1927, br. 338 i 339];

– 28 януари 1928, бр. 364 [28 януари 1928, br. 364];

– 23 септември 1928, бр. 393 [23 septemvri 1928, br. 393];

– 26 януари 1929, бр. 410 [26 януари 1929, br. 410];

– 6 април 1929, бр. 420 [6 april 1929, br. 420];

– 7 ноември 1931, бр. 530 [7 noemvri 1931, br. 530];

– 3 ноември 1932, бр. 572 [3 noemvri 1932, br. 572];

– 11 ноември 1933, бр. 616 [11 noemvri 1933, br. 616];

– 13 февруари 1937, бр. 757 [13 fevruari 1937, br. 757];

– 13 януари 1940, бр. 872 [13 януари 1940, br. 872];

– 18 януари 1941, бр. 920 [18 януари 1941, br. 920].

XX редовен конгрес на съюза на запасните офицери в България. – Отечество, 8 юни 1940, бр. 891 [XX redoven kongres na sayuza na zapasnite ofitseri v Bulgariya. – Otechestvo, 8 yuni 1940, br. 891].

XXI редовен конгрес на съюза на запасните офицери в гр. Битоля. – Отечество, 20 юни 1942, бр. 957-958 [XXI redoven kongres na sayuza na zapasnite ofitseri v gr. Bitolya. – Otechestvo, 20 yuni 1942, br. 957-958].

XVIII редовен конгрес на съюза в гр. Ст. Загора. – Отечество, ноември 1936, бр. 748, 28 [XVIII redoven kongres na sayuza v gr. St. Zagora. – Otechestvo, 28 noemvri 1936, br. 748].

Основано дружество в Провадия. – Отечество, 30 август 1922, бр. 71 [Osnovano druzhestvo v Provadiya. – Otechestvo, 30 avgust 1922, br. 71].

Три дни полезна работа за засилване на съюза. (Сбирка на председателите на дружествата и Върховния съюзен съвет). – Отечество, 2 юни 1932, бр. 556 [Tri dni polezna rabota za zasilvane na sayuza (Sbirka na predsedatelite na druzhestvata i Varhovniya sayuzen savet). – Otechestvo, 2 yuni 1932, br. 556].

Изследвания / Research Works

Георгиев, Д. Бакал Иван Стоянов – един живот в името на възраждането и укрепването на българщината. – В: Годишник на Историческия факултет на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, Година IV (XXXVI), 2020. Изследвания в памет на професор доктор на историческите науки Иван Стоянов. Материали от международната научна конференция „България и българите – събития, личности, идеи (XVIII–XX в.)“, проведена на 19 октомври 2019 г. Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2020 [Georgiev, D. Bakal Ivan Stoyanov – edin zhivot v imeto na vazrazhdaneto i ukrepvaneto na balgarshtinata. – V: Godishnik na Istoricheskiya fakultet na Velikotarnovskiya universitet „Sv. sv. Kiril i Metodiy“, Godina IV (XXXVI), 2020. Izsledvaniya v pamet na profesor doktor na istoricheskite nauki Ivan Stoyanov. Materiali ot mezhdunarodnata nauchna konferentsiya „Balgaria i balgarite – sabitiya, lichnosti, idei (XVIII–XX v.)“, provedena na 19 oktomvri 2019 g. Veliko Tarnovo: Universitetsko izdatelstvo „Sv. sv. Kiril i Metodiy“, 2020].

Лилков, В., Хр. Христов. Бивши хора по класификацията на Държавна сигурност. Как БКП ликвидира елита на България. София, 2017 [Lilkov, V., Hr. Hristov. Bivshi hora po klasifikatsiyata na Darzhavna sigurnost. Как ВКР ликвидира елита на Bulgaria. Sofia, 2017].

Руменин, Р. Офицерският корпус в България 1878–1944 г. Т. 1, Т. 2, А-З. София, 1996 [Rumenin, R. Ofitserskiyat korpus v Bulgaria 1878–1944 g. Т. 1, Т. 2, А-Z. Sofia, 1996].

Списък на завършилите образованието си в университета, от основаването му (1888 год.) до края на 1928 год. – В: Годишник на Софийския университет, официален отдел (за 1927–1928). София, 1929 [Spisak na zavarshilite obrazovaniето si v universiteta, ot osnovavaneto mu (1888 god.) do kraya na 1928 god. – V: Godishnik na Sofiyskiya universitet, ofitsialen otdel (za 1927–1928). Sofia, 1929].

Янев, Ст., Д. Димитров, И. Карабаджак. Шампионът „Владислав“ и купите на моряците. Варна, 2016 [Yanev, St., D. Dimitrov, I. Karabadzhakov. Shampionat „Vladislav“ i kupite na moryatsite. Varna, 2016].

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

а.е. – архивна единица

л. – лист

оп. – опис

ф. – фонд

ДВИА – Държавен военноисторически архив – Велико Търново

УС – Управителен съвет

ЦДА – Централен държавен архив – София